

MEDISON

תנ"ך
 בית הדין במשפחה

מחלקת חינוך
 משרד החינוך

מז התלמוד
 סדר נשים, מסכת גיטין, דף ע"ז

הוא שכיב מרע דכתב לה גיטא לדבייתהו בהדי פניא דמועלי שבתא, ולא הספיק למיתביה לה. למחר תקף ליה עלמא. אתו לקמיה דרבא, אמר להו: זילו אמרו ליה ליקניה ניהלה להווא דוכתא דיתיב ביה גיטא, ותיזיל איהי ותיחוד ותפתח ותחזיק ביה.

א שכיב מרע - גוסס
 פניא דמועלי שבתא - ערב שבת
 תקף ליה עלמא - התגברה מחלתו

הסבר: אדם שנטה למות כתב גט לאשתו בערב שבת בין השמשות, ולא הספיק לתת לה אותו. למחרת החמיר מצבו ולא יכול היה ללכת לתת לה אותו. באו לשאול את רבא מה לעשות, אמר להם: תגידו לו שיקנה לאשתו את המקום שנמצא בו הגט, והיא תלך ותבצע שם מעשה של החזקה, וכך היא תזכה בגט.

על המפה

קיבוץ להבות חביבה

קיבוץ להבות חביבה נמצא במועצה האזורית מנשה. הוא הוקם בשנת 1949 על ידי חברי השומר הצעיר שעלו מצ'כוסלובקיה, ונקרא על שם חביבה רייק, אחת מצנחני היישוב שנהרגה באירופה במהלך פעילותה שם. בתחילה הוקם הקיבוץ במקום בו עומד היום מושב שדה יצחק, ומאוחר יותר הועבר למקומו הנוכחי. כיום גרים במקום כ-1,000 תושבים, המתפרנסים בעיקר מחקלאות.

קיבוץ להבות חביבה (Wikipedia, idobi)

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנמיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ישראל ת"א:
כניסת שבת: 18:59	כניסת שבת: 19:48
יציאת שבת: 20:12	יציאת שבת: 20:52
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 19:14	כניסת שבת: 20:27
יציאת שבת: 20:07	יציאת שבת: 21:54

סדר נשים | מסכת גיטין ע"ה - פ"א
 פרשת עקב | י"ב - י"ח באב תשפ"ג (30 ליוני - 5 לאוגוסט 2023)

דף ע"ה: התנאי והמעשה

בליל שבועות יצא גבאי בית הכנסת אל הרחבה שלפני בית הכנסת וקרא לילדים ששיחקו: **"אתן לכם ממתיק אם תיכנסו ללמוד"**.

לאחר שהילדים נכנסו, אמר להם הרב: דעו לכם ילדים שהגבאי דיק מאוד בדברים שאמר לכם, כי כשעושים תנאי צריך לומר תחילה את התנאי ואחר כך את המעשה. התנאי הוא קבלת הממתק והמעשה הוא הלימוד. אם הגבאי היה אומר: **"אם תיכנסו אתן לכם ממתיק" - התנאי לא היה חל.**

דף ע"ו: אהבת ארץ ישראל

בתקופת האמוראים היו באים תלמידים רבים מבבל כדי ללמוד תורה מפיי חכמי ארץ ישראל, ולאחר תקופה הם היו חוזרים לארץ, לבל. **חבריהם בארץ ישראל היו מלזים אותם בדרך חזרה עד העיר עכו. בעכו הם היו נפרדים מהם לשלום ולא מוסיפים ללוחם.**

מדוע הם הפסיקו ללוחם מעכו? מפני שהם היו מקפידים שלא לצאת מארץ ישראל לחוץ לארץ, אלא אם כן יש צורך מיוחד לעשות זאת, ומכיון שעכו הייתה אז הגבול הצפוני של ארץ ישראל, לזו אותם חבריהם עד הגבול - ושם נפרדו מהם, כדי לא לצאת את גבולות ארץ ישראל.

דף ע"ז: "איני ניאזנית ואיני עושה"

תיקנו חז"ל שהבעל צריך לפרנס את אשתו. כנגד כך הם תיקנו שכל מה שהאישה מרויחה שיה לבעלה. ישנם מקרים שבהם האישה אינה רוצה בתקנה זו, למשל, אם האישה מרויחה כסף רב כל חודש, עדיף לה שבעלה לא יתניב לפרנס אותה והכסף ישאר שלה. במקרה זה חז"ל הסכימו שהאישה **תאמר: "איני ניאזנית ואיני עושה"** - אני מותרת על תקנת חכמים שבעלי צריך לפרנס אותי, וכך לא אצטרך לתת לו את כל הכסף שאני מרויחה.

מדוע היא יכולה לעשות זאת? מפני שכל התקנה היתה לטובתה, ואם היא מרגישה שהיא לא לטובתה היא יכולה לבטל אותה.

★ | מן ההסטוריה

מבצע אמסטרדם

"מבצע אמסטרדם" היה שם הקוד של משימה בסלובקיה, אליה נשלחו ארבעה מצנחני היישוב במלחמת העולם השנייה - חביבה רייק, חיים חרמש, צבי בן יעקב ורפאל רייס. שלושת הגברים הוצנחו בסלובקיה, וחביבה רייק הונחתה במטוס. הם הגיעו לעיר באנסקה ביסטריצה, יצרו קשר עם המנהיגות היהודית במקום והחלו לסייע לאלפי הפליטים הרבים שהגיעו לאזור. את הכספים גייסו באמצעות הלוואות בשם הסוכנות היהודית. הם דאגו למזון, קורת גג ותעסוקה עבור הפליטים, הכינו תוכנית בריחה למקרה הצורך, וסייעו לבריטים בחילוץ טייסים שנפלו במקום ובהשגת מידע מודיעיני. **כאשר תקפו הגרמנים, ארגנו חברי המשלחת את פינוי היהודים מהעיר. רייק, רייס ובן יעקב נתפסו ונהרגו, ואילו חיים חרמש ניצל וחזר לארץ.**

שלט הנצחה לחביבה רייך ברחוב לזכרה בפתח תקוה (Avi111) Wikipedia, (dr. avishai teicher)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

התקופה היא תקופת חופשת הקיץ, בה רבים יוצאים לטייל ולהנות מנופיה של ארץ ישראל היפה. כאשר בני משפחת כהן ישבו עם הילדים לתכנן את חופשת הקיץ המשפחתית, התנהל דיון משפחתי סוער בדבר אופי החופשה.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה ביקשו לצאת לחופשה עם שניה בשטח באוהלים, להכין מסלולים ולנווט, להכין אוכל לבד, ולצאת כל יום למסעות בוואדיות ובהרים. כך הם הכי ייהנו מהחופש.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה ביקשו לנסוע למלון או מקום דומה שיש בו בריכה, כדי להנות מחופשה מפנקת של 'בטן-גב-בריכה'. כך הם הכי ייהנו מהחופש.

מה עתכמם? איזה סוג חופשה הכי מתאים לכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- בית ספר 'חברון בנות', קרית ארבע- חברון

חמד של מושב

מינהל החינוך הדתי הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

ט"ו באב

ט"ו באב מוזכר במשנה כיום של שמחה, משום שקרו בו כמה דברים טובים לעם ישראל: הפסיקו למות אנשי דור המדבר, הותרו השבטים להתחתן זה בזה, הותר שבט בנימין לבוא בקהל, פסקו לכרות עצים למערכה, המלך הושע בן אלה איפשר לעלות לירושלים, וניתנו הרוגי ביתר לקבורה. ביום זה נהגו בנות ישראל לצאת לרקוד בכרמים כדי למצוא שידוך. בימינו אין אומרים תחנון בתאריך זה.

היחסים בין ישראל לאומות העולם

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- מי היא הדמות בציור?
- מה הקשר בין מה שכתוב על המצנח לבין הדמות?
- דגל של איזו מדינה מצויר מאחור ומדוע?

יטאזא סז
טזו טטטז טזזז טט טטטטט טטטטט טטטט
טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט
טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט
טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

מי אנחנו?

- היינו שלושה מצנחני היישוב.
- השתתפנו במבצע סלובקיה.
- עזרנו לפליטים היהודים ולחיילים בריטים ואמריקאים.
- שניים מאיתנו נהרגו, ורק אחד שרד וחזר לארץ.

טטטטט טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט טטטט

5780	5778	5727	5708	5707	5699	5657	5323	5260	5258	4900	4800	4650	4260
ה'תש"פ	ה'תשע"ח	ה'תשכ"ז	ה'תש"ח	ה'תש"ז	ה'תשצ"ט	ה'תר"ץ	ה'רמ"ח	ה'ת"ש	ג'רש"ח	ה'תש"ח	ה'תש"ח	ה'תש"ח	ה'תש"ח
שנת סיום הטיס	70 שנה למדינה	הרב אריה לוי	מלחמת ששת הימים	הקמת המדינה	מלחמת העצמאות	שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

בית הספר הוא מקום המיועד ללמידה, יש שם ספרים, מורים, אמצעי למידה מגוונים ועוד. אולם ישנם דברים שלא ניתן ללמד בבית הספר, וישנם ערכים שגם למידה של מאות שעות - לא יכולה להנחיל. בפרשתנו אומרת התורה את הפסוק המפורסם: **"ולמדתם אתם את בניכם, בשבתך בביתך ובלכתך בדרך"**. במובן הפשוט הכוונה היא שעל ההורים ללמד את ילדיהם בכל זמן ומקום - גם בבית וגם בדרך. אולם, השפת אמת! קורא את הפסוק לא כתיאור המקום בו צריך ללמד, אלא כתיאור צורת הלימוד בה צריך ללמד. **איך ילמד אדם את בנו? על ידי התנהגותו האישית: "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך"**. הילד רואה את הדרך בה מתנהגים הוריו בביתם ובהילוכם, הוא רואה את התנהלותם היום יומית בדברים הקטנים, ובכך קולט לתוכו עולם שלם של ערכים בצורה עוצמתית ואמיתית יותר מכל שיחה או שיעור שהיה יכול ללמוד.

סדר נשים | מסכת גיטין, דף ע"ח - פ"א

דף ע"ח: ארבע אמות סביב האדם

למדנו בעבר שאם הבעל רוצה לגרש את האישה, הוא או השליח שלו צריכים לתת את הגט לידיה של האישה. אם למשל, הניחו את הגט באיזה מקום ואמרו לה: "תיקחי משם את הגט" - הגירושין אינם חלים.

מעשה באדם שלא הניח את הגט בידיה של אשתו אלא כשהוא ראה שאשתו נכנסת לסמטה, הוא הניח אותו על הרצפה, קרוב אליה. **המשנה בדרך זה קובעת, כי אם הגט נמצא בתוך ארבע האמות שבהן היא עומדת, הגירושין חלים - מדוע?** יש מסבירים שחז"ל תיקנו שארבע אמות שסביב האדם הם כמו החצר שלו וכל מה שנמצא בתוכו הוא קונה, ולכן האישה קנתה את הגט והוא נהיה שלה.

דף ע"ט: חצרו של אדם קונה לו

"חצרו של אדם קונה לו", כלומר: אם חפץ של הפקר נכנס אל החצר של משפחה, החצר שלהם קונה עבורם את החפץ. יום אחד ישבה המשפחה בחצר ולפתע שמעו בני המשפחה מכונית עוברת ברחוב והנהג שלה מכריז ברמקול: "כעת אני אזורק באויר צלחת מעופפת, ומי שרוצה יזכה בה". הם עוד לא הספיקו לקום מכיסאותיהם, וכבר התעופפה הצלחת

מעל חצרם ועמדה לנחות בתוך החצר. הם היו בטוחים שהחצר שלהם קונה להם את הצלחת, אך לפתע שכן זריז מן הקומה השלישית הושיט את ידו ותפס את הצלחת. למי היא שייכת? הצלחת שייכת לשכן מפני שהיא עדין לא הייתה בתוך הגדר של החצר. רק אחרי שחפץ נכנס בין הגדרות של החצר, יש קנין חצר.

דף פ': תאריך על שטר לפי שנות המלכות

כאשר כותבים שטרות צריך לכתוב תאריך בראש השטר. גם כאשר כותבים גט כריתות צריך לכתוב תאריך בראש הגט. בדרך זה לומדים כי בזמנם היו נוהגים לספור את השנים לפי מספר שנות מלכותו של המלך שמלך באותה תקופה. למשל, בשנה הראשונה למלכותו של המלך היו כותבים תאריך: "שנה ראשונה למלכות המלך פלוני". בתלמוד נאמר שבגט כריתות צריך לכתוב דוקא את התאריך הזה, של שנות מלכותו של המלך מפני שחז"ל רצו שנתנה בשלום עם המלכויות שאליהן גלינו וכדי שהן לא יציקו לנו, וכשהם רואים שכותבים את תאריכי המלכים שלהם, הם מבינים שמכבדים אותם ופחות יציקו ליהודים.

דף פ"א: גט קרח

חז"ל קבעו שכוחו הרוצה לגרש את אשתו יעשה זאת בגט קשור ותפור, דהיינו - כותבים שורה אחת או שתיים בגט, מקפלים את השורה ותופרים אותה. אחר כך עד חותם על הצד האחורי של השורה. כותבים עוד שורה או שתיים ושוב מקפלים, תופרים וחותמים. גט זה נקרא "גט מקושר", כי הוא קשור.

מדוע עשו כך? כי לכוהנים אסור להתחתן עם אישה גרושה, ומה יקרה אם פוהן יגרש את אשתו ואחר כך יתחרט ויבקש להתחתן איתה? הוא לא יוכל, לכן תיקנו שהם צריכים לגרש בגט מקושר, כי לוקח זמן רב להכין אותו ולפעמים הבעל יכול להתחרט ולהחליט שמבחינתו אין צורך להתגרש.

"גט קרח": גט שהעדים לא חתמו מאחורי אחד הקיפולים שלו. הקיפול הזה 'קרח', אין עליו כלום.

חידה!

על שם הזרוע אנו קרויות ואת תחמומו של האדם אנו מציינות אם תוסיפו לנו עוד אות תקבלו את אלה שהולידו את הדורות.

א (אומא חללא)
א (אומא חללא: אומא)

שאלות השבוע

1. מדוע חכמים הקפידו לא לעבור את העיר עכו?
2. איזה תאריך נהגו לכתוב בגיטין?
3. מדוע לכוהנים תיקנו לכתוב גט שונה מהרגיל?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*ביקוח רואה חשבון

